

7/9/2015. g.

Zagonetna funkcija

Danilo Đokić, <djokicd@outlook.com>

Prva kragujevačka gimnazija - IVsm

Problem. Odrediti takvu **neprekidnu i diferencijabilnu** funkciju f , tako da njen grafik sadrži tačke $A(-2, -1)$, $B(2, 1)$ i $C(6, -1)$ i da površina koju zaklapaju grafik i Ox osa, bude manja od 1.99.

Rešenje. Tačke grafika imaju analitički smisao u vidu sistema uslova:

$$\Sigma_1 \begin{cases} f(-2) = -1 \\ f(2) = 1 \\ f(6) = -1 \end{cases}$$

Neka je $g := f(x+2), \forall x \in \mathbb{R}$. Tada je sistem uslova Σ_1 , ekvivalentan sistemu uslova:

$$\Sigma_2 \begin{cases} g(-4) = f(-4+2) = -1 \\ g(0) = f(4-2) = 1 \\ g(+4) = f(8-2) = -1 \end{cases}$$

Kako je $g(4) = g(-4)$ to funkcija g može biti parna. Posmatrajmo funkciju: $\frac{\sin x}{x}$, poznato je da je $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1 \wedge \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\sin x}{x} = 0$. Poznajući ovo odaberimo funkciju $h(x)$ tako da važi: $\lim_{x \rightarrow 0} h(0) = 1 \wedge \lim_{x \rightarrow \pm\infty} = -1$ metodom neodređenih koeficijenata nad izrazom:

$$h(x) = \alpha \frac{\sin x}{x} + \beta$$

Kako je na osnovu predhodnog $\lim_{x \rightarrow 0} h(x) = \alpha + \beta$ i $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} h(x) = \beta$, jasno se dobija $(\alpha, \beta) = (2, -1)$. Posmatrajmo sada funkciju $h(\gamma x)$ i metodom neodređenih koeficijenata opet odredimo koeficijent $\gamma \neq 0$ tako da funkcija $h(\gamma x)$ ispunjava sve uslove sistema Σ_2 , a kako je $h(x)$ parna funkcija, to je potreban i dovoljan uslov:

$$h(4\gamma) = -1 \iff 2 \frac{\sin 4\gamma}{4\gamma} = 0 \quad \therefore 4\gamma = k\pi \quad \therefore \gamma = \frac{k\pi}{4}, k \neq 0$$

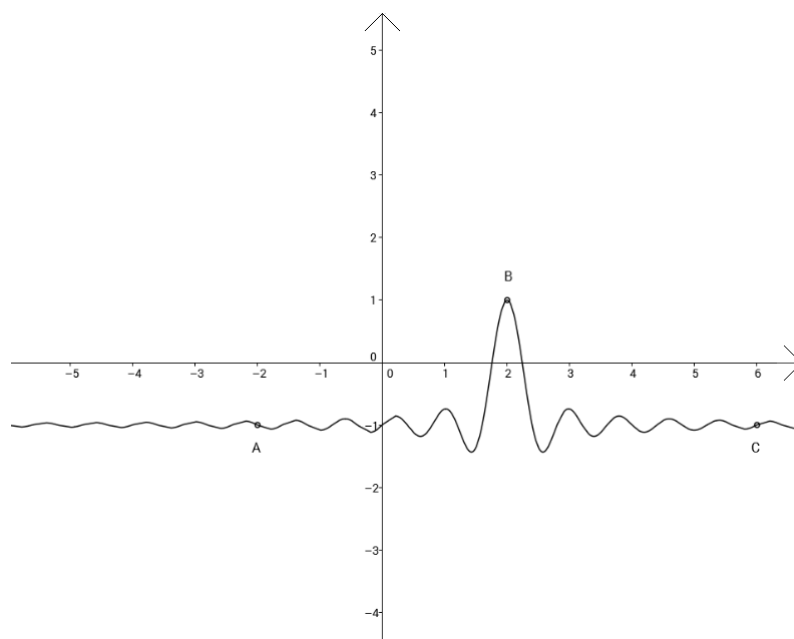
Konačno kako sve uslove sistema uslova Σ_2 ispunjava funkcija $h(\gamma x)$, a važi $g(x) = f(x+2) \therefore f(x) = g(x-2)$ konačno dobijamo funkciju f kao:

$$f(x) = 2 \frac{\sin \frac{k\pi}{4}(x-2)}{\frac{k\pi}{4}(x-2)} - 1$$

Konačno uslov površine se može ispuniti uzimanjem velike vrednosti k , na osnovu geometrijskog smisla tog parametra površina koju zaklapaju Ox osa i grafik funkcije postaje mala. Tako na primer $k = 10$ ispunjava sve uslove zadatka.

$$f(x) = 2 \frac{\sin \frac{10\pi}{4}(x-2)}{\frac{10\pi}{4}(x-2)} - 1$$

Na slici na narednoj strani prikazan je grafik funkcije f .

Grafik funkcije f za $k = 10$